

Hlučnost povrchů vozovek – současný stav Měření metodou CPX

(jednání sekce PVV 22. 6. 2021, krácená verze)

Ing. Vítězslav Křivánek, Ph. D.

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

22. 6. 2021

Měření pozemních komunikací metodou CPX

Normy:

- ISO/DIS 11819-2 Acoustics - Measurement of the influence of road surfaces on traffic noise - Part 2: The close-proximity method (03/2017)
- ISO/TS 11819-3 Acoustics – Method for measuring the influence of road surfaces on traffic noise – Part 3: Reference Tyres **(01/2021)**
- ISO/TS 13471-1 Acoustics — Temperature influence on tyre/road noise measurement — Part 1: Correction for temperature when testing with the CPX method (03/2017)

Poznámka: Překlad normy ISO 11819-2 platný od 04/2018, překlad normy ISO 11819-3 platný od 10/2018. (Česká agentura pro standardizaci (ČAS, dříve ÚNMZ), TNK 8 Akustika.)

Momentálně nesoulad u ISO/TS 11819-3

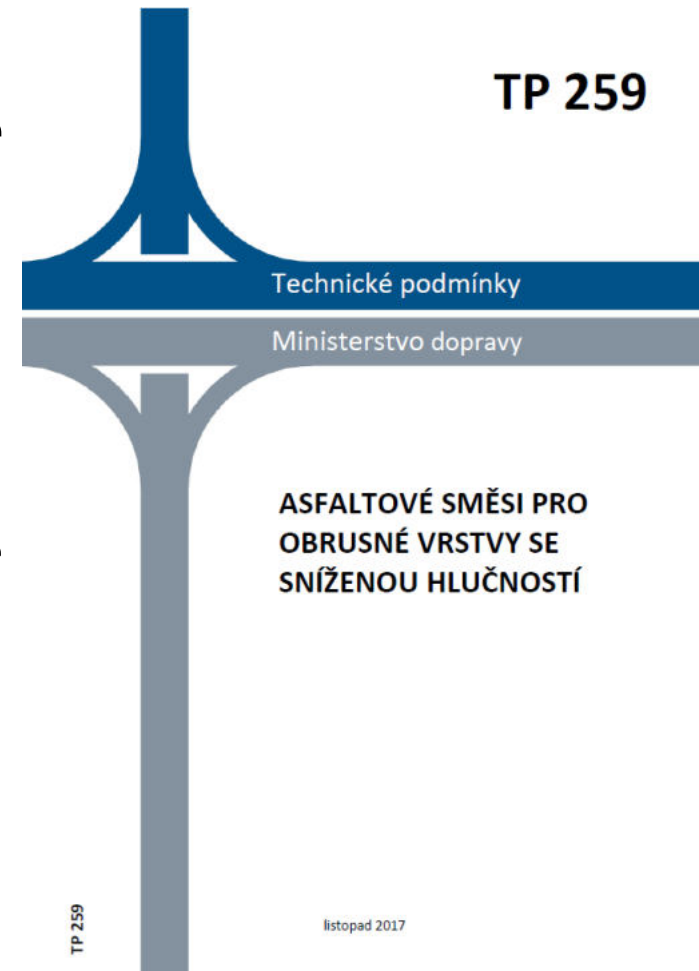

Obrusné vrstvy se sníženou hlučností

- **TP 259 - Asfaltové směsi pro obrusné vrstvy se sníženou hlučností**
  - Národního předpisu technických podmínek Ministerstva dopravy ČR.
  - Mají být převedeny do TKP 7 respektive do ČSN 73-6120.

Dostupné na:

http://www.pjpk.cz/data/USR_001_2_8_TP/TP_259_2017.pdf

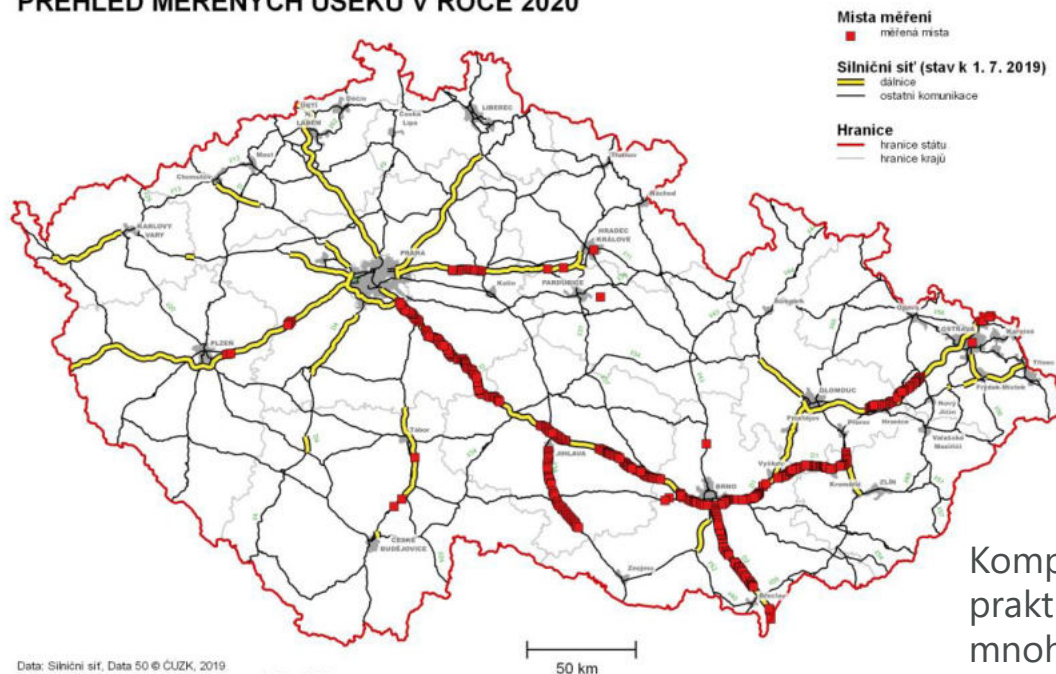

Obrusné vrstvy se sníženou hlučností

Dlouhodobé hodnocení hlučnosti povrchů vozovek

- Od roku 2012 – 2014 v rámci projektu TA04021486
- Od roku 2015 – 2017 v rámci projektu TA01030459
- Od roku 2018 – XXXX v rámci aktivit pro MD
- Od roku 2019 – 2022 v rámci projektu TL02000258
- Od roku 2021 – 2024 v rámci projektu CK02000121

PŘEHLED MĚŘENÝCH ÚSEKŮ V ROCE 2020

Komplexní měřicí systém CPX je na základě získaných praktických zkušeností a podmětů neustále inovován, mnohé aplikace jsou chráněny duševním vlastnictvím

Projekty CPX

- MD (VaV)
  - Analýza a monitoring změn hlučnosti povrchů pozemních komunikací (2021)
    - Problematika NH, dlouhodobá srovnání změn asfalt x beton, data do silniční databanky ŘSD
- TAČR (VaV)
  - Rozvoj území s využitím nízkohlučných vozovek (ROZVOZ, TL02000258, 2019 – 2022)
    - Problematika NH povrchů, ekonomické výpočty (hluk, kongesce, externality, stavební náklady)
  - Stanovení hodnot klasifikačních stupňů pro hodnocení hlučnosti povrchů vozovek v ČR (KLAS, CK02000121, 2021 - 2024)
    - Běžné povrchy, navržení klasifikace všech typů povrchů vozovek
- ŘSD (KZ)
  - CNOSSOS-EU (2021 - 2023)
  - Implementace směrnice END do podmínek ČR – stanovení povrchů

Měření pozemních komunikací metodou CPX

Výsledky měření pozemních komunikací (CPX)

● Závěr

- Pokládka nových progresivních technologií obrusných vrstev se sníženou hlučností v souladu s TP 259 – nově pokládané směsi od roku 2018, vykazující výrazné zlepšení akustických vlastností. Provedená měření v roce 2018, 2019 a 2020 na běžných typech povrchů tuto hodnotu potvrzují. Naměřené údaje odpovídají hodnotám uvedeným v certifikované metodice Ministerstva dopravy „Dlouhodobé hodnocení hlučnosti povrchů vozovek“ (ISBN 978-80-88074-53-3). **Vhodné pokračovat v dalším sledování obrusných směsí připravených v souladu s TP 259 (TKP 7). Částečně zajišťováno v rámci nového projektu TAČR TL02000258.**
- Čištění povrchů se sníženou hlučností přineslo zlepšení jeho akustických vlastností. **Data sbírat i nadále vzhledem k omezené údržbě pro získání rozsáhlejší databáze.**
- Dojde ke zvýšení hlučnosti použitím větší velikosti kameniva z 11 mm na 16 mm. U směsi ACO 16 oproti směsi ACO 11 je vyšší hlučnost maximálně do 1 dB. Naopak dojde ke snížení hlučnosti při použití menší velikosti kameniva. **Běžných obrusných směsí s velikostí kameniva 8 mm a 16 mm není zatím vyhodnoceno dostatek v reprezentativním počtu! Vhodné rozšířit.**
- Celkově za dobu životnosti běžných povrchů komunikací, např. povrchu ACO nebo SMA, dosahuje změna ekvivalentní hladiny akustického tlaku A styku pneumatika/vozovka úrovně cca 4 dB. Pokud dojde k výraznému porušení vozovky může ekvivalentní hladina akustického tlaku vzrůst navíc o dalších cca 3 – 7 dB.
- Průměrná hlučnost asfaltového koberce mastixového a cementobetonového krytu s povrchem s obnaženým kamenivem první tři roky přibližně stejná. **V rámci projektu MD pokračovat v dlouhodobém sledování hlučnosti v souvislosti s modernizací D1.**
- I u cementobetonových vozovek lze dosáhnout snížené hlučnosti. Provedené první pokusné měření na jednom relativně krátkém úseku CBK s povrchovou úpravou grinding prokázalo snížení hluku v úrovni cca 1,5 dB, což téměř odpovídá CBK s úpravou pomocí juty. **Tuto technologii bude opět vhodné z dlouhodobého hlediska dále sledovat, a to i ve vztahu hlučnost/protismykové vlastnosti.**

Výsledky měření pozemních komunikací (CPX)

● Závěr

- Povrch pozemní komunikace je jedním ze tří zásadních faktorů ovlivňující celkovou generovanou hlučnost, kdy povrch lze ovlivňovat na mnoha místech snadněji než intenzitu provozu a jeho složení (ne vždy je možné vozidla „vytěsnit“) nebo rychlost vlastního dopravního proudu (asi není vhodné jezdit po dálnici rychlostí 50 km/h pro snížení hlučnosti), pak povrch použité komunikace mnohdy představuje zásadní klíčový faktor, jež lze změnit i třeba za účelem snížení celkové hlukové situace ze silniční dopravy.
- V rámci odborných konzultací s ŘSD a srovnávacích výpočtů, které vycházely pro modelový příklad kritického místa obdobně pro různé druhy ekonomických výpočtů, bylo upřednostněno používání platných českých certifikovaných metodik na ocenění hluku a ztrátového času. Přestože většina stavebních nákladů hovoří proti nízkohlučným povrchům, které musejí být i častěji obnovovány, tj. v rámci externalit dochází k častější tvorbě kolon, tak na druhou stranu roční náklady dopadů hluku na zdraví v ČR i v rámci EU jsou velmi významné a představují nezanedbatelnou položku. Provedená pilotní studie realizovaná v rámci projektu ROZVOZ tvoří jen úvod do problematiky v podmínkách ČR a bude vhodné ji podrobněji a konkrétněji rozpracovat. **Je nutné opětovně zdůraznit, že se jedná o pilotní úvodní studii, kde na základě odborné diskuze s současné době probíhá zahrnutí i dalších parametrů do výpočtu (např. DIO a kongesce), popřípadě se zabývat nastavením jednotlivých kritérií. Řešení bude pokračovat v rámci projektu TAČR TL02000258 i v roce 2021.**
- Analyzovat měření pro možnost navržení hodnocení hlučnosti povrchů vozovek na síťové úrovni (dle plánované aktualizace TP 87 - sledováno pět proměnných parametrů vozovek: poruchy TP 62, TP 82; nerovnosti povrchu ČSN 73 6175; protismykové vlastnosti a textura povrchu ČSN 73 6177; únosnost vozovky ČSN 73 6192 a nově také hlučnost povrchu vozovky ČSN-EN ISO 11819-2). **Řešeno bude v rámci projektu TAČR CK02000121.**
- Vozovky v ČR pro účely CNOSSOS z hlediska hluku rozděleny do 10 kategorií.
- Do budoucna případné vytvářené předpisy dát do souladu se zjištěnými skutečnostmi a zajištěním návaznosti.

Výsledky měření pozemních komunikací (CPX)

● Závěr

Jednání CEN TC 227 – informace/závěry

- Probíhá diskuze k tzv. systému štítkování vozovek („Road Surface Labelling“) — hledání vhodného formátu.
- Revize ISO 11819-1, hlavní problém spočívá ve správné kategorizaci vozidel, kdy se rozchází současná norma na SPB a směrnice 2015/996 (CNOSSOS) + doplnění technickou (zahájeny práce) ISO / TS 13471-2, která je určena pro měření metodou SPB a obecný průjezd vozidel (ISO / TS 13471-1 řeší teplotní korekce metody CPX).
- Ověření otevřených a uzavřených přívěsů CPX (U. Sandberg) prezentováno na Inter-Noise 2019. Experiment ověřil, že současný standard norem ISO 11819-2 a ISO / TS 11819-3 vhodně funguje.
- Revize norem ISO 13472-1 (byla zahájena) a ISO 13472-2 (nachystány dílčí úpravy) - důležité ve vztahu hlučnosti pneumatika/vozovka (např. pro štítkování pneumatik), využívá se při schvalování zkušebních stop pro měření hluku vozidel a pneumatik (ISO 10844) podle předpisu EHK č. 117.
- Evropský standard „Road and airfield surface characteristics — Characterisation of the acoustic properties of road surfaces“ – další využití CPX. Využití pneumatiky P1, hledání náhrady za H1.
- Pokud jde o dlouhodobý vývoj hlučnosti povrchů vozovky v průběhu životního cyklu na základě rakouských měření (M. Haider), uvádí, že jejich měření naznačují, že průběh odpovídá spíše logaritmickým křivkám než lineárnímu průběhu, což může být problematické pro určení v rámci CNOSSOS-EU – odpovídá měřením CDV v ČR (viz prezentovaná dlouhodobá závislost změny hlučnosti), proto primárně používat skutečné hodnoty hlučnosti daného typu povrchu pozemní komunikace až posléze nejsou-li k dispozici tak použít průměrnou hodnotu za dobu životnosti dané obrusné vrstvy vozovky.
- Probíhá diskuze k předpisu stanovující charakterizaci akustických vlastností povrchů vozovek (21. 4., 16. 6. dále říjen 2021 – referenční hladiny hlučnosti pro CPX pro pneumatiku P1, využití pneumatiky H1, případné srovnání SPB či OBSI, referenční rychlosti vzhledem ke CNOSSOS a opravný rychlostní koeficient).

Děkuji vám za pozornost.

Ing. Vítězslav Křivánek, Ph. D.

vitezslav.krivanek@cdv.cz

telefon: +420 601 321 681, +420 541 641 711

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Líšeňská 33a, 636 00 Brno

www.cdv.cz